

Maakuntaudistus ja vahvistuvat yhteistyörakenteet sivistyksessä ja hyvinvoinnissa

Työpaja, painotuksena opiskeluhoolto
8.5.2018 | Joensuu

Aluekehittämisen konsulttitoimisto **MDI**

TYÖPAJAN OHJELMA

10.00 Tilaisuuden avaus ja tervetulosanat

Selvityksen toteutus ja alustavien tulosten esittely

Alustuspuheenvuoro: Moniammatillinen yhteistyö, rakenteet ja työskenteleminen, Vuokko Niiranen, Itä-Suomen yliopisto

Yhdyspinnat opiskeluhuollossa (työpajatyöskentelyä)

11.30 Lounas (omakustanteinen)

12.30 Työskentely jatkuu...

14.00 Työpajan päätössanat

SCREEN.IO-TYÖKALUN KÄYTTÖ

Screen.io on selainpohjainen työkalu, jossa yleisö voi osallistua keskusteluihin, kyselyihin ja äänestyksiin omalta älypuhelimeltaan, tablettiltaan tai tietokoneeltaan

Ohje käyttöön

Mene osoitteeseen:

<https://mdi.screen.io/hyvinsivi>

Wlan: Tiedepuisto_guest

Salasana: JTkokous2012

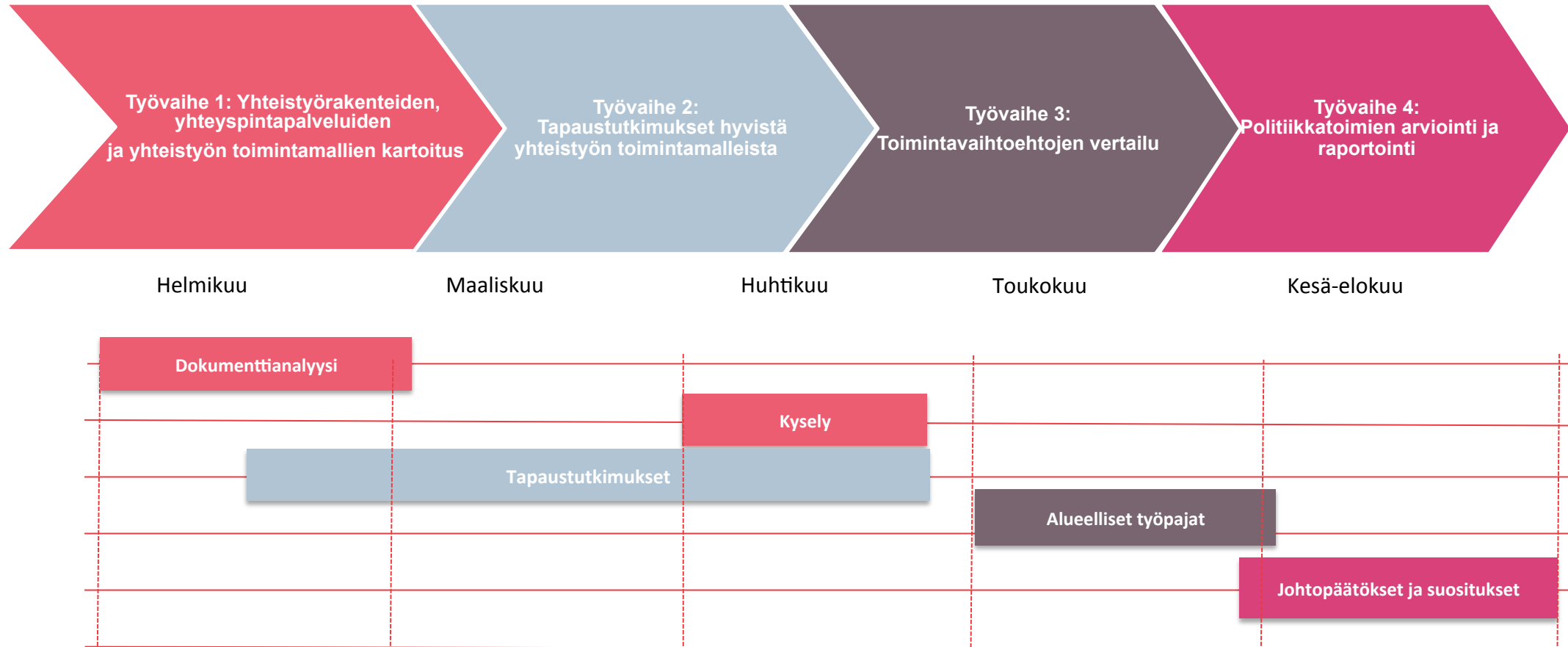

SELVITYKSEN TOTEUTUS

SELVITYKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

- Selvityksen tavoitteena on kartoittaa hyviä **kuntien ja maakuntien toimijoiden välisiä yhteistyön toimintamalleja ja rakenteita sivistyksen ja hyvinvoinnin edistämiseksi**. Selvityksen havaintojen perusteella annetaan suosituksia konkreettisista yhteistyötä edistävästä työkaluista sekä opetus- ja kulttuuriministeriön strategiseen yhteistyöhön että vuorovaikutukseen alueiden kanssa.
- Selvityksen toteutetaan tapaustutkimuksin, joissa huomionkohteena ovat paikallis- ja aluelähtöiset yhteistyön rakenteet **kulttuurissa, liikuntaneuvonnassa, opiskeluhuollossa, ohjaamoissa, hyvinvoinninedistämisessä ja allianssimallissa**.
- Tapaustutkimusten havaintoja täydennetään työpajatyöskentelyn avulla, joista johdetaan käsitykset **toimivista yhteistyörakenteista ja -malleista kunnan ja maakunnan, maakunnan ja maakunnan sekä maakunnan ja valtion välille**.
- MDI:n lisäksi selvitystä toteuttaa Itä-Suomen yliopiston alue- ja kuntatutkimuskeskus Spatia.

SELVITYKSEN AIKATAULU

TAPAUSTUTKIMUSKOHTEET

KULTTUURI	1. Etelä-Pohjanmaan maakuntaliiton kulttuurin kehittämistyö	Etelä-Pohjanmaa
	2. Pirkanmaan kulttuurihyvinvoinnin kehittämistyö	Pirkanmaa
LIIKUNTANEUVONTA	3. Kuopion malli	Pohjois-Savo
	4. LipaKe – liikunta- ja elintapaneuvonta osana palveluketjua	Varsinais-Suomi
	5. Alueelliset liikuntaneuvostot perustettavassa Valtion lupa- ja valvontavirasto Luovassa	-
OPISKELUHUOLTO	6. Opiskeluhoolto Siun sotessa	Pohjois-Karjala
	7. Opiskeluhoolto Eksotessa	Etelä-Karjala
NUORISO/OHJAAMO	8. Lahden Ohjaamo	Päijät-Häme
	9. Rovaniemen Ohjaamo	Lappi
HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN	10. Keski-Suomen alueellinen hyvinvoinnin edistäminen - KeHO	Keski-Suomi
	11. Verkostojohtaminen Kouvolan sivistys- ja sote-toimessa	Kymenlaakso
ALLIANSSIMALLI	12. Tesoman Hyvinvointikeskus	Pirkanmaa

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN TERVEISET

Riittääkö nykyinen yhteistyö?

- ✓ Kuntien johdon ja OKM:n johdon välillä
- ✓ Toimialakohtainen
- ✓ Muu

Pitäisikö dialogia vahvistaa

- ✓ Jaettu ymmärrys taloudellisista ja muista reunaehdoista
- ✓ Yhteisten näkemysten pohdinta ja edistäminen

Tarvitaanko uusia toimintatapoja ja rakenteita

- ✓ Säännöllisiä johdon tapaamisia
- ✓ Epävirallista yhteydenpitoa
- ✓ Muuta

SIVISTYSTOIMEN PALVELUT OVAT TULEVAISUUDEN KUNTIEN KESKEINEN TEHTÄVÄ

- Muutoksen myötä varhaiskasvatuksen ja opetustoimen tehtävät muodostavat kuntien suurimman tehtäväalueen
- Kunnilla säilyy lakisääteinen velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta sekä esi- ja perusopetusta ja vapaaehtoisena tehtävänä lukiokoulutus ja vapaa sivistystyö
  - Mahdollistaa jatkumon vahvistamisen sekä kulttuuri, liikunta, nuoriso ja kirjastopalvelujen kokonaisuuden rakentamisen
- Opiskeluhuollon järjestämisvelvollisuus jakaantuu kuntien ja maakuntien kesken

SELVITYKSEN ALUSTAVIA HAVAINTOJA **(sähköinen kysely)**

Sähköiseen kyselyyn vastanneet:

- Opiskeluhuollon osalta vastauksia yhteensä 14.
- Vastaajat edustavat kuntaa, kuntayhtymää tai oppilaitosta.
- 65 % vastaajista edustaa opetus- ja koulutusala ja 35 % vastaajista edustaa sosiaali- ja terveysalaa.
- Vastaukset jakaantuivat lähes tasan Etelä-Karjalan ja Pohjois-Karjalan maakuntien välillä.

YHDYSPINNAT OPIKELUHUOLLOSSA

- **Yhdyspintoja on paljon:**
  - Opiskeluhoolto – mielenterveys- ja päihdepalvelut, oppilashuolto – vastaanottopalvelut, oppilashuolto – suun terveydenhuolto
  - Ohjaamon kautta tuleva yhteistyö
  - Esimerkkinä Siun sote; terveydenhoitajat ja psykologit työskentelevät Siun sotessa, kuraattorit, opinto-ohjaajat ja erityisopettajat ovat koulun henkilöstöä
- Tärkeää kiinnittää huomiota toimintamalleihin opiskeluhoollon ja soten välillä (**yhteistyö sivistyksen ja soten välillä on välttämätöntä**).
- **Yhteistyötä hallinnon tasolla**, kuinka ennaltaehkäistään ja puututaan oppilaiden poissaoloihin tai mielenterveysongelmiin, jotka kuormittavat sekä sivistys- että sotepuolta.

Olemassa olevat yhdyspinnat:

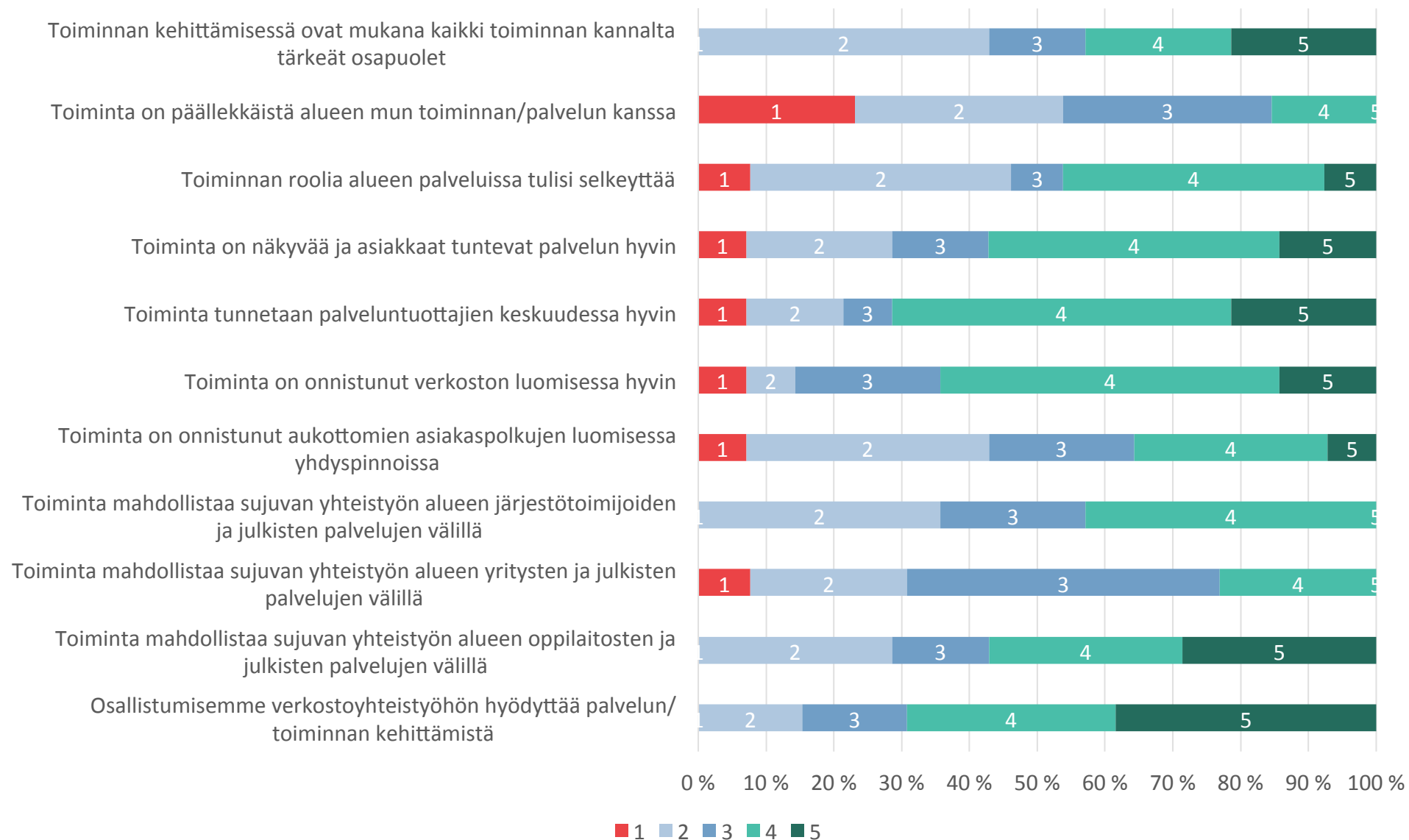
Mikä toimii:

- Opiskeluhuoltoryhmät
- Aktiivinen verkostoyhteistyö
- Tiedonsiirto
- Yhteiset tapaamiset
- Esimiestason yhteistyö

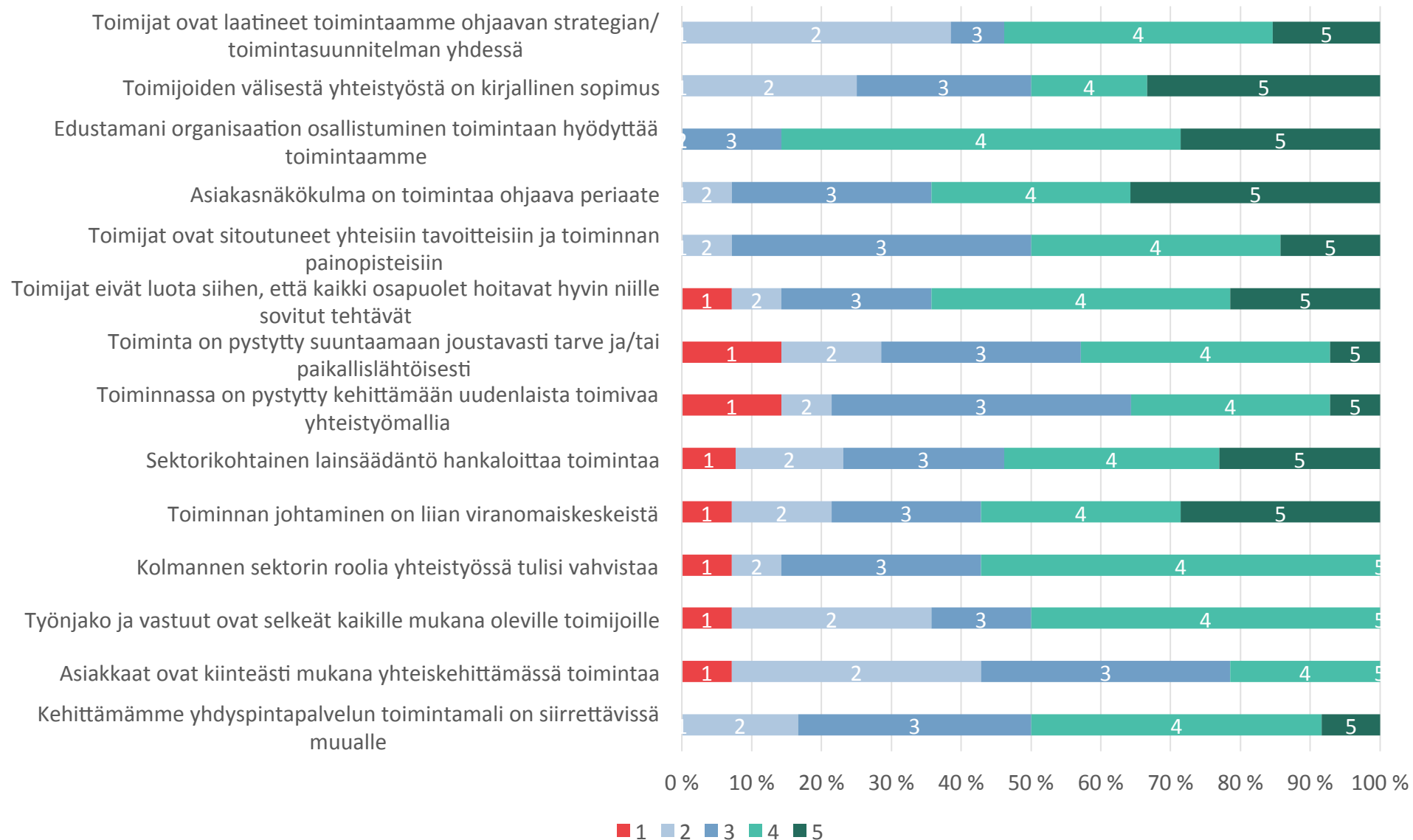
Mitä on kehitettävää:

- Resurssien suunnittelu
- Maakunnalliset yhteiset linjaukset
- Kolmannen sektorin hyödyntäminen
- Yhteisten toimintatapojen luominen
- Yhteistyön korostaminen, nyt painottuu liikaa yksilöihin

Opiskeluhuollon yhdyspinnat ja toteutus

Opiskeluhuollon johtaminen ja verkoston hallinta

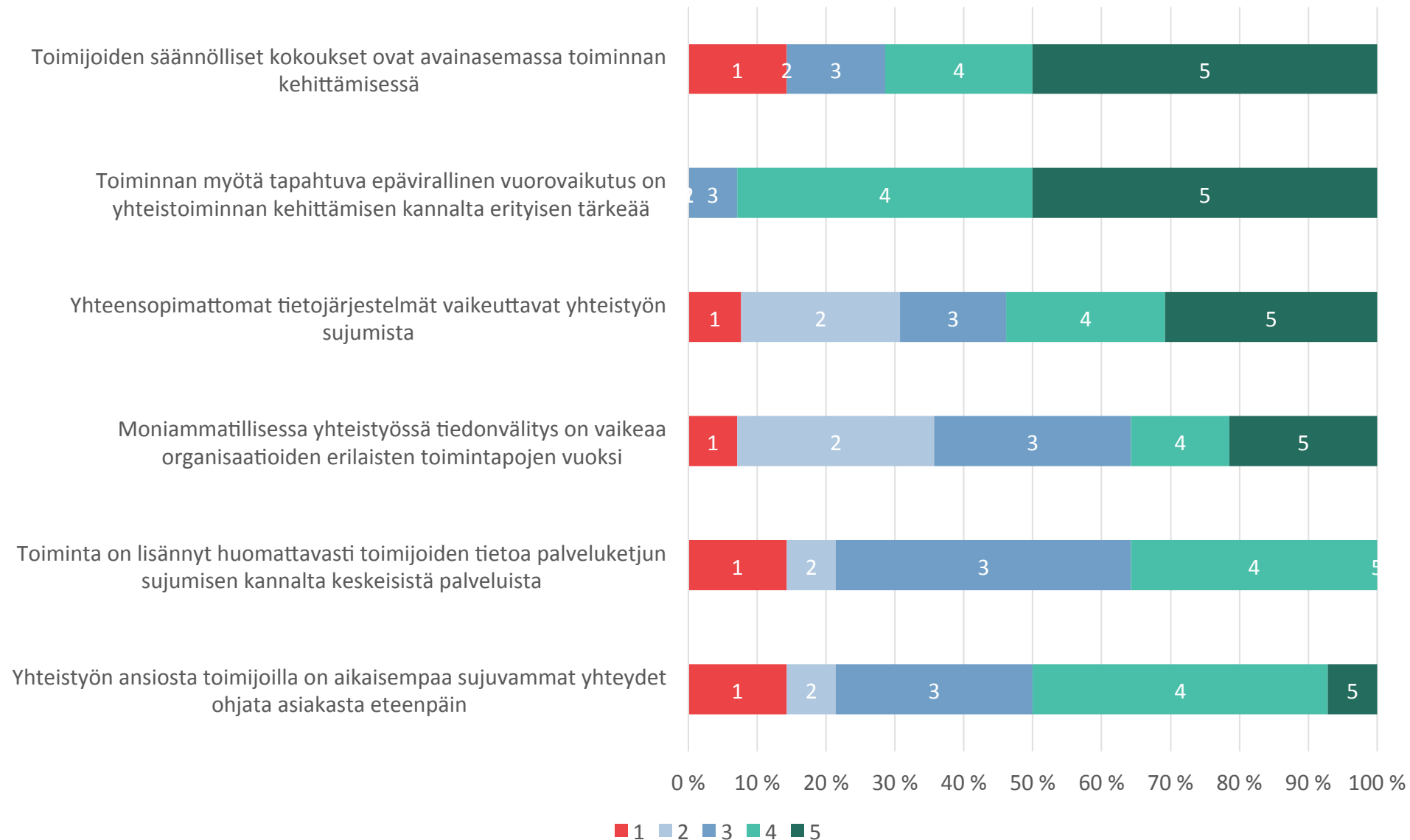

Mikä kehittämässänne mallissa on sellaista, minkä katsotte hyödyttävän vastaavia toimijoita muualla Suomessa?

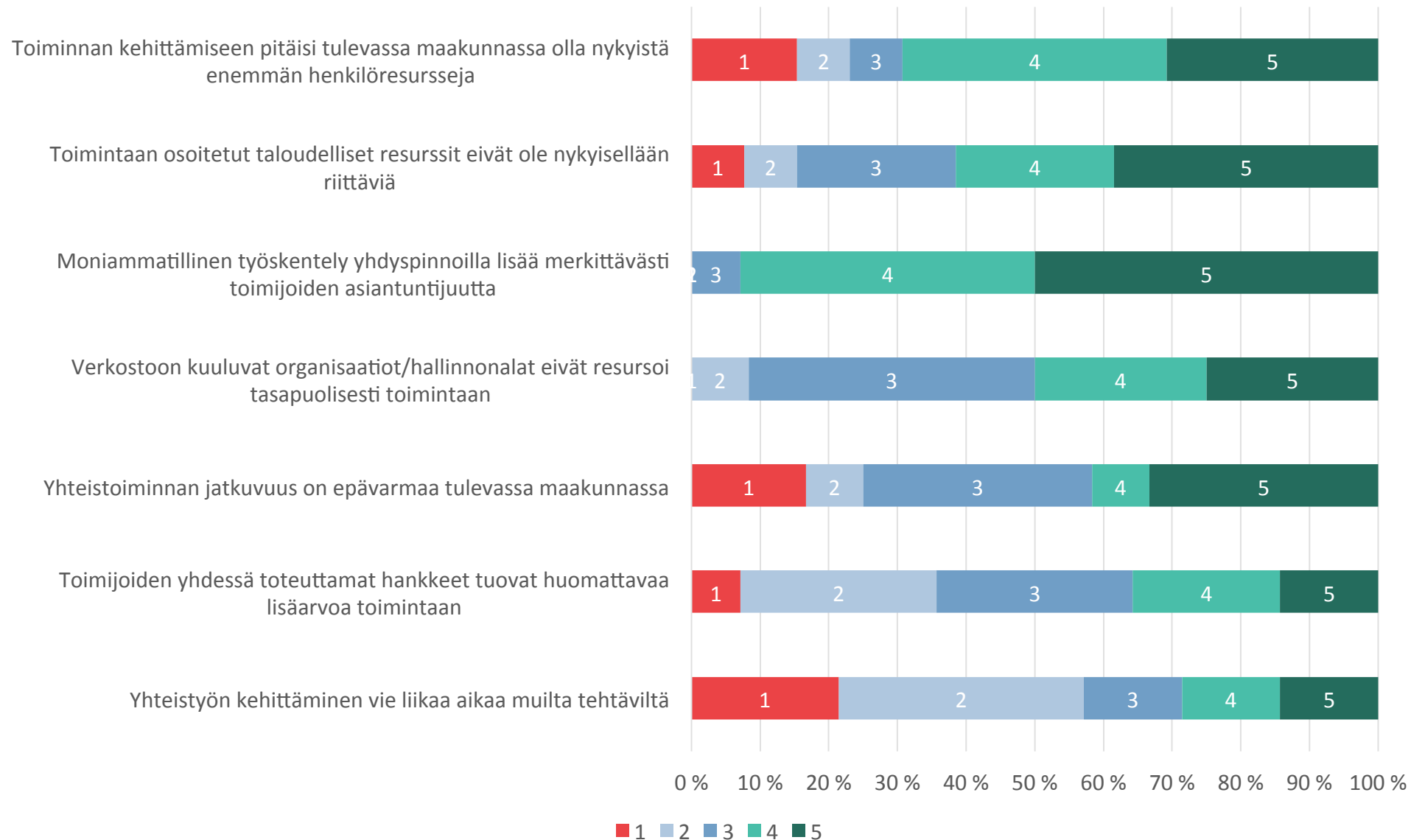
- Oppilashuolto (kuraattorit & psykologit) ja kouluterveydenhuolto kuuluvat hallinnollisesti samaan toimialaan.
- **Yhteistyö ja verkostoituminen tuo eri toimijat yhteen ja tunnettavuus toisistamme lisääntyy.**
- **Koko maakuntaa tasapuolisesti palveleva järjestelmä.** Selkeä lasten ja nuorten palvelujen polku ja saatavuus.
- Maakunnallinen malli, aluetiimitoiminta.

Opiskeluhuollon tiedonvälitys, vuorovaikutus ja asiakasohjaus

Opiskeluhuollon resurssit

OPISKELUHUOLTO JA YHTEISTYÖMALLIEN TULEVAISUUS MAAKUNTAMALLISSA

Näköpiirissä olevia haasteita:

- **Tilanne luo epävarmuutta**, missä organisaatiossa toimijat ovat jatkossa.
- Siirtymävaiheessa palveluiden saatavuus ja muutosten tuomat epäselvyydet ovat haaste. Kunnan resursointi palveluihin itsenäisenä toimijana runsaampaa kuin maakunnallisesti toteutetut paikkakunnan palvelut.
- **Huoli nopeasta siirtymisestä ja vähäisistä resursseista.**
- Vaarana on, että tulee lisää strategia- ja organisaatiotyötä ja ammattilaiset katoavat asiakkailta.
- Henkilöstön sijoittuminen jatkossa, syntykö uusia yhdyspintoja, maakunnan, palveluntuottajan ja opetuksenjärjestäjän vastuiden määrittäminen
- **Palveluiden tulisi olla alueellisesti koko maakunnan alueilla tasavertaisia.** Tällä hetkellä palvelut eivät ole tasavertaisia.
- Mikäli opiskeluhoolto palaa takaisin kuntiin, tietojärjestelmät tulevat erillisiksi eli hankaloittaa yhteistyötä.

TYÖPAJATYÖSKENTELY

LOUNASTAUKO

TEHTÄVÄNANTO

Jakaudutaan pienryhmiin pohtimaan erilaisten yhteistyömallien toimivuutta opiskeluhuollon hoitamisessa. Yhteistyömalleiksi on tunnistettu 1) sopimukseen perustuva yhteistyö, 2) informaatio-ohjaukseen perustuva yhteistyö, 3) verkostomainen toimintatapa, 4) allianssimalli ja 5) jokin muu, mikä?

Miettikää ryhmissä, **mitä kukin yhteistyömalleista voi tarkoittaa opiskeluhuollon tehtävien hoitamisessa** tulevan maakunnan ja kuntien välillä. Kirjatkaa ajatuksenne kunkin yhteistyömallin alle sekä niihin liittyviä mahdollisia esimerkkejä.

HUOM! Kirjatkaa aina yksi asia kerrallaan ja painakaa sen jälkeen ”Lähetä”.

Aikaa 15 min.

TEHTÄVÄNANTO

Jakaudutaan neljään ryhmään:

- 1) sopimukseen perustuva yhteistyö,
- 2) informaatio-ohjaukseen perustuva yhteistyö,
- 3) verkostomainen toimintatapa ja
- 4) allianssimalli
- 5) X

Pohtikaa ryhmissä SWOT-analyysin avulla, mitkä ovat toimintamallin vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat tulevissa maakunnissa **kunta-maakunta välisellä yhdyspinnalla**. Miettikää toimintamallin toimivuutta opiskeluhuollon näkökulmasta.

Aikaa 25 min. Valmistautukaa esittelemään ajatuksenne muulle porukalle.

Oli ilo!